

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18.04.2001, sp. zn. 3 To 297/2001, ECLI:CZ:KSCB:2001:3.TO.297.2001.1

Číslo: 23/2002

Právní věta:

Podle § 30 odst. 2, věta druhá, tr. ř. per analogiam jsou soudci, kteří rozhodovali v přípravném řízení o vazbě původně trestně stíhaného obviněného, vyloučeni v téže věci z rozhodování v dalším řízení i za situace, kdy sice nebyla podána obžaloba (trestní stíhání bylo v přípravném řízení zastaveno), ale byl podán návrh na uložení ochranného léčení a zabrání věci.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 18.04.2001

Spisová značka: 3 To 297/2001

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Vyloučení orgánů činných v trestním řízení

Předpisy: § 30 odst. 2 tr. ř.

§ 31 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v trestní věci M. Ř. tak, že senát 3 To Krajského soudu v Českých Budějovicích ve složení JUDr. J. T., JUDr. M. D. a JUDr. S. Ž. je podle § 30 odst. 2 tr. ř. vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci M. Ř. vedené o návrhu okresního státního zástupce v Českých Budějovicích podaného u Okresního soudu v Českých Budějovicích dne 15. 6. 2000 na uložení ochranného léčení podle § 72 odst. 1 tr. zák. a na zabrání věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Z o d ů v o d n ě n í :

Krajskému soudu v Českých Budějovicích byla předložena k rozhodnutí stížnost M. Ř. proti usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 1. 2001 sp. zn. 27 Nt 1425/2000, jímž bylo rozhodnuto tak, že podle § 105 odst. 2 tr. ř. se přibírají znalci z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, doc. MUDr. J. B., CSc., a MUDr. S. B. k vyšetření duševního stavu M. Ř. a

podání znaleckého posudku v oboru psychiatrie.

Věc byla podle rozvrhu práce přidělena senátu 3 To Krajského soudu v Českých Budějovicích, jehož členy jsou JUDr. J. T., JUDr. M. D. a JUDr. S. Ž. Senát 3 To však dospěl k závěru, že ve věci jednat nemůže, neboť jsou dány důvody pro jeho vyloučení ve smyslu § 30 odst. 2 tr. ř. K důvodům je třeba uvést následující:

M. Ř. byl v lednu 2000 obviněn ze spáchání trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 196 odst. 1 tr. zák. V souvislosti s tímto trestním stíháním byl vzat do vazby usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 1. 2000 sp. zn. 3 Nt 116/2000. Proti tomuto usnesení podal M. Ř. stížnost, o které bylo rozhodnuto usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 2. 2000 sp. zn. 3 To 124/2000. Stížnost obviněného byla podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta. O stížnosti rozhodoval senát ve složení JUDr. J. T., JUDr. R. B. a JUDr. S. Ž. Dále ještě v průběhu přípravného řízení obviněný požádal o propuštění z vazby na svobodu. Okresní soud v Českých Budějovicích zamítl usnesením ze dne 14. 3. 2000 sp. zn. 3 Nt 151/2000 žádost obviněného s tím, že nadále je dán vazební důvod uvedený v ustanovení § 67 odst. 1 písm. c) tr. ř. Obviněný opět podal proti tomuto rozhodnutí stížnost, kterou Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 27. 3. 2000 sp. zn. 3 To 281/2000 zamítl podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. V tomto druhém případě rozhodoval senát 3 To Krajského soudu v Českých Budějovicích ve složení JUDr. J. T., JUDr. M. D. a JUDr. S. Ž.

Je zřejmé, že v průběhu přípravného řízení byl zpracován znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, psychologie, sexuologie. Na základě závěrů znalců došlo poté k rozhodnutí o zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 písm. e) tr. ř., tedy proto, že obviněný v době činu nebyl pro nepřičetnost trestně odpovědný. Stalo se tak usnesením vyšetřovatele Policie České republiky, Okresního úřadu vyšetřování v Českých Budějovicích ze dne 6. 4. 2000 pod čvs. OVCB-84/2000, které nabylo právní moci dne 3. 5. 2000.

Dne 15. 6. 2000 podal okresní státní zástupce v Českých Budějovicích u Okresního soudu v Českých Budějovicích jednak návrh na uložení ochranného léčení podle § 72 odst. 1 tr. zák. a jednak návrh na zabránění věci podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. Věc je vedena u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 27 Nt 1425/2000. Okresní soud dosud ve věci nerozhodl, nyní napadeným usnesením přibral jiné znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a psychologie, jak vyplývá již ze shora uvedeného. Proti tomuto rozhodnutí podal v zákonné lhůtě stížnost M. Ř.

Právě s ohledem na shora popsané rozhodování senátu 3 To Krajského soudu v Českých Budějovicích o vazbě v přípravném řízení má nyní tento senát zato, že je vyloučen ve smyslu § 30 odst. 2 tr. ř. z vykonávání úkonů trestního řízení následujících v této trestní věci po ukončení přípravného řízení. Podle ustanovení § 30 odst. 2, věty druhé, tr. ř. je po podání obžaloby vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení soudce, který v projednávané věci v přípravném řízení nařídil domovní prohlídku, vydal příkaz k zatčení nebo rozhodoval o vazbě osoby, na niž byla poté podána obžaloba.

Bylo by zcela jednoznačné, že by senát 3 To byl vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení za situace, pokud by nyní měl rozhodovat o opravném prostředku proti rozhodnutí soudu prvního stupně, které by bylo vyhlášeno či vydáno v řízení po podání obžaloby. V projednávaném případě však trestní stíhání pravomocně skončilo zastavením v přípravném řízení. Obžaloba tedy nemohla být podána.

Přesto má senát 3 To krajského soudu zato, že jde o analogickou situaci, na kterou je třeba vztáhnout se všemi důsledky ustanovení § 30 odst. 2 tr. ř. Důvody vyloučení podle § 30 odst. 2, věty druhé, tr. ř. jsou důsledkem osobního podílu určitého soudce na rozhodování v předchozích stádiích trestního řízení. Citované zákonné ustanovení má zabránit tomu, aby se soudce rozhodující v přípravném

řízení o osobní svobodě obviněné osoby nebo o její domovní svobodě, se podílel na dalším rozhodování v její trestní věci poté, co bude ukončeno přípravné řízení a co se věc dostane do stadia řízení před soudem. Smyslem tohoto ustanovení je vyloučit vznik pochybností o nestrannosti soudu, což odpovídá příslušnému ustanovení Listiny základních práv a svobod (čl. 36 odst. 1) a rovněž Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (čl. 6 odst. 1), kterou je Česká republika vázána.

V projednávaném případě sice nebyla podána obžaloba, nemůže tedy být rozhodováno o vině či případném potrestání M. Ř. Má však být rozhodováno o návrhu státního zástupce na uložení ochranného psychiatrického léčení a o návrhu na zabránění střelné zbraně, přičemž důvody pro podání těchto návrhů vzešly z dokazování provedeného v přípravném řízení. Podstatou rozhodování o obou takto podaných návrzích je to, že soud musí především zjistit, že osoba, jíž se návrh týká, se dopustila činu jinak trestného. K objasnění splnění této podmínky musí být tedy provedeny důkazy, na základě jejichž hodnocení bude možno uzavřít, že bylo spácháno jednání jinak trestné, a to právě M. Ř.

Přestože tedy nebyla podána obžaloba, bude se muset soud prvního stupně věcí zabývat z obdobných hledisek jako soud rozhodující o vině po podání obžaloby, aby bylo případně možno za splnění dalších podmínek rozhodnout o uložení ochranného léčení podle § 72 odst. 1 tr. zák. a o zabránění věci podle § 73 odst. 1 tr. ř. Jde tedy do určité míry o obdobné řízení, jako je řízení po podání obžaloby. Jestliže zákonodárce vyloučil soudce rozhodujícího o osobní či domovní svobodě pachatele v přípravném řízení z vykonávání úkonů trestního řízení v téže trestní věci ve stadiu po podání obžaloby, bylo by nelogické, aby takto mohl rozhodovat soudce za situace, která je shora popsána, tedy poté, co bylo ukončeno přípravné řízení (na němž se svým rozhodováním podílel), aby rozhodoval o ochranných opatřeních k návrhu státního zástupce. Senát 3 To Krajského soudu v Českých Budějovicích dospěl po zvážení shora uvedených argumentů k závěru, že i v takto vzniklé situaci je třeba na věc nahlížet tak, že pokud se podílel na rozhodování o vazbě M. Ř. v přípravném řízení, zaujímal již, co se týká zkoumání existence vazebních důvodů, určitý vnitřní vztah k důvodnosti probíhajícího trestního stíhání a tento vztah jej již vylučuje s ohledem na předpokládanou podjatost z dalšího vykonávání úkonů řízení týkajícího se téže osoby, které prakticky navazuje na předchozí přípravné řízení. Vzhledem k tomu senát 3 To Krajského soudu v Českých Budějovicích rozhodl v neveřejném zasedání způsobem popsaným ve výroku tohoto rozhodnutí.